

Купринюк Олег Петрович, викладач, Військова академія (м. Одеса)
Дем'янчук Борис Олександрович, д.т.н., Військова академія (м. Одеса)

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ПРОГНОЗНОЇ МОДЕЛІ ПРОЦЕСУ ЕФЕКТИВНОГО АВТОТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАРШУ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ.

Рівень маршової підготовки військ є одним із найважливіших показників готовності частин і підрозділів до ведення успішних бойових дій. Це переконливо підтвердив досвід як повоєнних навчань, бойових дій, миротворчих операцій так і нещодавно набутий досвід проведення АТО. Високоманевренний характер цих заходів створив напружені умови для маршів на великі відстані, особливо на сучасному етапі, порівняно частим явищем.

Механізована бригада (батальйон) може здійснювати марш в передбаченні вступу в бій або поза загрозою зіткнення з противником. При цьому механізована бригада може становити передовий загін корпусу або слідувати у складі її головних сил, а механізований батальйон може призначатися в авангард від бригади або слідувати в складі головних сил. Бригаді як правило призначаються два, маршрути руху. Похідний порядок бригади на марші складається з похідних колон батальйонів, бригадної артилерійської групи, ремонтно-відновлювального батальйону (ремонтної роти) і тилу бригади (полку). Успіх маршу залежить від хорошої організації усіх видів його забезпечення, і не в останню чергу, а можливо і головним чином автотехнічного. Автотехнічне забезпечення маршу організовують командири через своїх заступників з озброєння (по технічній частині).

Автотехнічне забезпечення маршу включає: підготовку водіїв машин; особового складу ремонтних майстерень; автомобільної техніки; ремонтних і евакуаційних засобів; а також заходів, що пов'язані з передачею надлишкового автомобільного майна і пошкоджених машин, які не можуть бути відновлені ремонтним підрозділом бригади до початку маршу; доукомплектування запасів автомобільного майна до встановлених норм; організацією технічного замикання колон; евакуацією, ремонт машин на марші і приведення їх в повну справність після прибуття в призначений район. Підготовка військ до маршу включає вирішення цілого комплексу питань, що пов'язані з організацією комендантської служби та регулюванням, підготовкою маршрутів, матеріального і технічного забезпечення. Важливе місце в цьому комплексі займають питання організації автотехнічного забезпечення маршу.

Роботи з технічного обслуговування машин в ході маршу виконують на привалах, в районах відпочинку і після прибуття в район зосередження. Час для технічного огляду на привалах обмежено, тому на них проводять тільки контрольний огляд, дозаправку машин і усувають несправності. Особливо ретельно слід проводити контрольний огляд на першому привалі, так як до цього часу виявляється більшість недоліків. Обслуговування і усунення

несправностей виконують водії із залученням сил і засобів ремонтних підрозділів.

Запас ходу по пальному основних марок машин показує, що більшість машин при здійсненні маршу на велику відстань (у кілька добових переходів) в змозі виконати добовий перехід (змішані колони – 300-350 км., колісні колони – до 400 км) без дозаправки паливом, за виключенням деяких автомобілів сімейства УАЗ, а також автомобілів ГАЗ-53, які необхідно дозаправляти на привалах.

У районах нічного (денного) відпочинку проводять роботи в обсязі щоденного технічного обслуговування всіх автомобілів, а при необхідності – окремі операції ТО-1 (контрольно-регулювальні). Для скорочення часу на виконання технічного обслуговування і надання водіям відпочинку в допомогу їм виділяють особовий склад зі складу ремонтного підрозділу бригади (які не задіяні в технічному замиканні похідних колон). З цією метою доцільно завчасно до виходу на марш призначати ремонтників на весь період маршу. Особовий склад ремонтних підрозділів слід залучати для технічного обслуговування машин після завершення ремонту машин, що вийшли з ладу в ході маршу. Для відновлення несправних і пошкоджених машин в ході маршу використовують запасні частини з індивідуальних комплектів ЗІП, які наявні на кожній машині, та запаси автомобільного майна, що знаходяться в технічному замиканні похідних колон батальйонів (дивізіонів) і бригади.

Заступники командирів батальйонів (дивізіонів) з озброєння (технічної частини) і начальник автомобільної служби бригади на марші повинні знаходитися там, де вирішуються головні завдання автотехнічного забезпечення. Залежно від цього заступник командира батальйону з озброєння (технічної частини) перебуватиме в технічному замиканні похідної колони батальйону, начальник автомобільної служби бригади – з технічною частиною в колоні ТПУ, помічник начальника автомобільної служби бригади – з технічною частиною або, як правило – в технічному замиканні похідної колони бригади. Командир ремонтного взводу автомобільної техніки з майстернями ПАРМ-1М і МТО-АТ повинен перебувати в технічному замиканні колони бригади або за колоною головних сил, начальник складу автомобільного майна, як правило, зі складом – в колоні тилу в готовності терміново видати необхідне майно на привалах, або в районі денного (нічного) відпочинку.

У здійсненні управління автотехнічним забезпеченням маршу є труднощі, зумовлені великою розосередженістю підрозділів і бригади в цілому по глибині і складності умов організації та забезпечення радіозв'язку на марші. Робота радіостанцій мережі технічного забезпечення на передачу в ході маршу забороняється, тому в цих умовах основними засобами зв'язку начальника автомобільної служби із заступниками командирів батальйонів з технічної частини, командирами підрозділів та посадовими особами автомобільної служби бригади будуть рухомі засоби і особисте спілкування на привалах і в районах відпочинку. Для управління всередині колони технічного замикання можуть використовуватися засоби сигнального зв'язку (сигнальні ракети,

прапорці, ліхтарі, бортові світлофори і т. д.).

При здійсненні маршу на велику відстань в районах відпочинку заступники командирів батальйонів з озброєння (технічної частини) і начальник автомобільної служби бригади ставлять завдання особовому складу служби з автотехнічного забезпечення на черговий добовий перехід, а начальник автомобільної служби бригади, крім того, представляє старшому начальнику по службі зведення (донесення).

У ході маршу можливий вихід машин з ладу як від експлуатаційних несправностей (зносу), так і від бойових пошкоджень. З досвіду проведених у післявоєнний період навчань з вчинення тривалих маршів та бойових дій (1978-1989 рр.) в миротворчих діях в республіці Ірак, в колишній Югославії показує, що середньодобовий вихід машин з ладу по експлуатаційних причинах може скласти 5,5-8 %. А з врахуванням виходу по бойових пошкодженнях може досягати навіть критичних показників.

Роботи з ремонту та евакуації машин на марші виконують силами та засобами підрозділів технічних замикань похідних колон батальйонів (дивізіонів) і бригади. Склад технічного замикання колон визначають, виходячи: з побудови похідного порядку підрозділів (частин); особливостей маршу; завдань, що виконуються після маршу; наявності штатних і доданих ремонтних та евакуаційних засобів і завдань, покладених на замикання. У будь-якому випадку до складу технічного замикання виділяють: засоби ремонту і евакуації, заправки паливом та мастильними матеріалами; машини з запасом автомобільного майна; резервні машини із засобами для буксирування.

Аналіз часткових показників ефективності автотехнічного забезпечення маршу виявляє проблеми забезпечення та підтримання справного стану автомобільної техніки (пошкодження автомобільної техніки до початку маршу і на марші противником) в ході підготовки та здійснення маршу військової частини. Це безпосередньо впливає на своєчасний вихід частини у визначений район у повному складі для подальшого виконання поставлених завдань, що в свою чергу вимагає від системи автотехнічного забезпечення ефективного функціонування та дає можливість забезпечити високий рівень готовності до виконання військовою частиною завдань за призначенням.

Методичні основи, що пропонуються, засновано на створенні та дослідженні адекватної прогностичної моделі процесу ефективного автотехнічного забезпечення маршу військової частини, що в сучасних умовах дасть можливість вирішувати питання на високому науковому рівні та забезпечити високу мобільність виконання завдань за призначенням, здійснювати марш у визначені терміни з метою вчасного виходу у визначені райони та позиції для подальшого виконання поставлених завдань.